

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-76/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-10/24 E

Název	Základní škola Svitavy, T. G. Masaryka 27
Sídlo	T. G. Masaryka 35/27, Předměstí, 568 02 Svitavy
E-mail	skola@zstgm.svitavy.cz
IČO	49 328 255
Identifikátor	600 100 685
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Sehnal, DiS.
Zřizovatel	město Svitavy
Místo inspekční činnosti	T. G. Masaryka 35, Svitavy
Inspekční činnost na místě	8., 12. a 13. 2. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Svitavy, T. G. Masaryka 27 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (kapacita 340 žáků) a školní družiny (kapacita na 120 žáků). Od minulé inspekční činnosti je počet žáků stabilní, v roce 2020 byla navýšena kapacita základní školy o deset žáků. Aktuálně se vzdělává ve 13 třídách základní školy 315 žáků. V letošním školním roce je evidováno 49 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z toho tři žáci se vzdělávají podle

minimální doporučené úrovni pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření a dva žáci mají školským poradenským zařízením diagnostikované mimořádné nadání. Celkem deset žáků se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu, jeden z nich je mimořádně nadaný. Škola vzdělává čtyři žáky s odlišným mateřským jazykem (žáci s ukrajinským a slovenským občanstvím).

Do čtyř oddělení školní družiny byli aktuálně zapsáni 103 žáci. Činnost probíhá v ranních a odpoledních hodinách. Školní stravování je smluvně zajištěno ve školní jídelně, která je součástí budovy školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Stanovená vize školy je sdílená se zaměstnanci školy a zřizovatelem. Aktuálně probíhá vyhodnocování realizace a naplnění stanovených koncepčních cílů i za využití externí evaluace. Z objektivních zjištění jsou již připravovány vize pro další dlouhodobý záměr, do kterého se škola snaží zapojit i zákonné zástupce. Ředitel klade důraz na vzájemnou spolupráci pedagogických pracovníků, kteří jsou účelně zapojeni do jednotlivých částí správy školy. Delegation dílčích kompetencí pro naplňování nastavených cílů je od minulé inspekční činnosti funkčně nastaveno. Pozitivní pracovní atmosféra i profesní motivace pedagogů kladně ovlivňují sociální prostředí školy a dobré vztahy mezi účastníky vzdělávání. Průběžné porady i vytvořený interní systém přenosu informací podporují přehled o aktuálním stavu uvnitř školy a přijímání odpovídajících opatření k nastalým situacím. Hospitační a kontrolní činnosti je ověřováno naplňování výchovně vzdělávacích cílů, uplatňování poznatků ze vzdělávání pedagogů ve výuce a naplňování vzdělávacích potřeb žáků. Příležitostí je nastavení různých měřítek pro sledování výsledků vzdělávání. Prostřednictvím interních dokumentů má škola upravena účinná pravidla svého působení. V průběhu inspekční činnosti byly v některých z nich provedeny drobné formální úpravy.

V pedagogickém sboru se podařilo udržet vysokou míru splnění kvalifikačních požadavků, téměř všechny předměty jsou vyučovány s oborovou specializací. Podpora pedagogů, kteří si kvalifikační předpoklady doplňují, je zajištěna a je účinná. Jasně strukturovaným vymezením kompetencí v rámci činnosti školního poradenského pracoviště, začleněním dalších dvou speciálních pedagožek a navýšením počtu asistentek pedagoga je účinně podpořena péče o individuální potřeby žáků. Efektivně nasměrované další vzdělávání pedagogických pracovníků včetně vedení školy a sdílení profesních zkušeností cíleně napomáhá zvyšování kvality výchovně vzdělávacího procesu a rozvoji žáků v souladu s vizemi školy. Nabyté dovednosti a zkušenosti pedagogů byly ve zhlédnuté výuce viditelné. Kromě vzájemných hospitací mají pedagogičtí pracovníci možnost dobrovolně sdílet náměty, zkušenosti v tzv. učitelském klubu. K tomu přispívá i realizace rozhovorů s pedagogy zacílených na jejich seberozvoj současně využitelný ve prospěch školy. Jejich motivace k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků je intenzivní.

Ve spolupráci se zřizovatelem se vedení školy podařilo částečně zlepšit stav a vybavení budovy, ale prostorové podmínky jsou limitujícím faktorem pro další rozvoj školy. Ke zkvalitnění podmínek vzdělávání přispěly nové odborné učebny pro výuku jazyků a vyučovací předměty s přírodovědným zaměřením včetně jejich vybavení moderními učebními pomůckami. Zlepšilo se i zázemí pro učitele vybudováním další sborovny, pracovny pro tým školního poradenského pracoviště. Vybavení některých prostor je již opotřebované, např. čítárna, relaxační místnost pro žáky. Ve špatném technickém stavu zůstává část oken. Materiální podmínky v oblasti digitálního vzdělávání a potřebných pomůcek, podpora žáků, kteří využívají doučování a činnost školních speciálních pedagogů byly podpořeny zapojením do projektů Evropské unie.

Aktivním vyhledáváním grantů a doplňkovou činností jsou získávány další finanční prostředky na rozvoj školy a vzdělávacího procesu. O pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci poučováni. Zdravý životní styl si žáci průběžně osvojují tématy ve výuce, ale také zapojením do vlastních projektů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání ve škole probíhá podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který byl aktualizován k 1. 9. 2023 podle aktuálně platného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (digitální kompetence a vzdělávací oblast Informatika). Pozitivní součástí vzdělávacího procesu je pravidelná realizace tandemové výuky, která probíhala formou zdařilé spolupráce dvou pedagogů při výuce stejné skupiny žáků ve stejném čase. Velmi příznivě na sebepojetí žáků působí i vzdělávací obsah výuky metody instrumentálního uvědomování, která má důležitý přesah pro zvládnutí strategií procesu jejich učení a je prakticky využitelná v jejich dalším životě. Důraz na využitelnost v praxi je pozitivem také vyučovacího předmětu finanční gramotnost. Přínosná je diferenciací formou častého dělení žákovských kolektivů do vzájemně se podporujících a prostupných skupin, která umožňuje větší podporu jednotlivých žáků. Individuálně jsou žáci oslovováni ke zpracování témat, o které mají sami zájem nebo mají v daném směru nadání a daří se jim je samostatně realizovat.

Pro všechny zhlédnuté hodiny byla společným rysem přívětivá atmosféra. Žáci s pedagogy bez ostychu komunikovali, kladli otázky, odpovídali. Žáci byli motivačně a pozitivně podporováni v učení. Tempo výuky bylo přiměřené, procvičování a upevňování získaných vědomostí bylo vyhrazeno dostatek času. Převládaly vyučovací hodiny, které byly promyšlené a přehledně strukturované, podpořené názornými pomůckami. Digitální technologie byly ve většině hodin efektivně využity pedagogy jako vizualizace nebo představení výukového obsahu, využití žáky bylo viděno zcela výjimečně. Častým pozitivním rysem realizované výuky bylo její vedení ve vzájemných mezipředmětových souvislostech a zejména ve vztahu k využití poznatků a dovedností v praxi. Výraznější práce s informacemi z více zdrojů byla zaznamenána však jen ojediněle. Ve vyučovacích hodinách byla méně často zařazována skupinová práce nebo badatelská činnost, oproti zhlédnutému projektovému dni, v jehož průběhu v řadě případů tyto činnosti byly u žáků rozvíjeny. Rovněž cílené uplatňování diferenciací pro podporu nadání či hlubšího zájmu některých žáků o dané téma dalším rozšiřujícím učebním materiálem nebo vyšší náročností zadání v průběhu vyučovacích hodin je námětem pro zkvalitňování výuky. Cíl hodiny byl v některých případech zaměřován za téma hodiny. Proto jeho vyhodnocení v závěru hodiny nebylo vždy efektivní, v několika případech k vyhodnocení nedošlo. Příležitostí je cíleně plánovat dostatek času na závěrečné shrnutí a hodnocení hodiny vzhledem k rozvoji žáků. Charakter sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení žáků umožňující přesnější zpětnou vazbu pro pedagogy i žáka mělo různou úroveň. Formativní hodnocení lépe realizovali pedagogičtí pracovníci, kteří již v této oblasti prošli školením. Spolupráce asistentů pedagoga s pedagogy byla efektivní, pomoc asistentek pedagoga byla dobře zaměřená individuálně i ve prospěch dalších žáků, kteří aktuálně potřebovali podporu.

Vzdělávání vhodně doplňují cíleně zaměřené exkurze (např. památník Tereziín, dějepisná exkurze do Prahy, exkurze do firmy Westrock), projektové dny (Den prázdných lavic, Palačinkový den), návštěvy divadelních představení, Městské knihovny ve Svitavách, Městského muzea a galerie ve Svitavách. Aktivity vhodně a prakticky rozvíjejí funkční gramotnosti žáků a pozitivní vliv na rozvoji žádoucích postojů a hodnot žáků.

Zájmové vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání. Efektivně je rozpracován do ročního a měsíčního plánu na konkrétní činnosti v návaznosti na vizi školy. Činnost školní družiny je realizována ve čtyřech samostatných hernách vybavených pro aktivní trávení volného času a doplněných novými moderními hračkami a dětskou literaturou. Vstřícné prostředí a rozvoj sociálních vztahů podporují čtyři kvalifikované vychovatelky za pomoci asistentky pedagoga. V nabídce byly kromě relaxace po výuce esteticko-výchovné, výtvarné a pracovní technické činnosti, které podněcovaly aktuální motivaci žáků prostřednictvím individuální i skupinové činnosti. Školní družina využívá i okolí školy, školní hřiště a sportoviště, což pozitivně ovlivňuje směřování školy k ochraně duševního zdraví a pohybovému rozvoji žáků. Jednou týdně je zařazována činnost v kroužcích organizovaných školní družinou, úspěšně se tak rozvíjejí jejich zájmy a seberealizace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Celkové i individuální výsledky vzdělávání sledují pedagogové v základní škole průběžně, vyhodnocovány jsou za každé čtvrtletí školního roku zejména při jednání pedagogické rady. Úroveň získaných vědomostí a dovedností žáků jsou ověřovány obvyklými diagnostickými nástroji. Výsledky jsou převážně zaznamenávány formou klasifikace, někteří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou hodnoceni slovně. Na konci školního roku 2022/2023 z celkového počtu 317 žáků jich téměř dvě třetiny prospěly s vyznamenáním, tři žáci konali opravné zkoušky. Žákům s rizikem školního neúspěchu učitelé poskytují doučování, které jim napomáhá zvládnutí učiva. O průběhu vzdělávání jsou zákonní zástupci informováni průběžně, zejména prostřednictvím elektronických žakovských knížek.

Některé vyučovací předměty, např. český jazyk a fyzika, vykazují negativnější hodnocení v porovnání s ostatními předměty. Důležité je proto sledovat např. i souvislosti mezi nastavenými kritérii hodnocení a jejich uplatňování jednotlivými pedagogy. Ve škole funguje osm metodických sdružení, bylo by vhodné v rámci jejich činnosti porovnávat výsledky hodnocení výuky ve stejných předmětech mezi různými vyučujícími. V celkovém prospěchu žáků za minulý školní rok bylo dosaženo průměru 1,35, ale v celostátním srovnání testovaných oblastí vzdělávání škola dosahuje průměrných výsledků. Příležitostí je analyzovat důvody těchto rozdílů a následně zohlednit zjištěné příčiny ve vzdělávání. Pozitivním předpokladem pro zkvalitňování vzdělávání je i výrazná motivovanost žáků k učení, která byla zjištěna externí evaluací, případně zařazování práce s otevřenými úlohami nebo standardy pro základní vzdělávání.

Tým školního poradenského pracoviště účelně spolupracuje s vedením školy. Od minulé inspekční činnosti došlo k systematickému vedení dokumentace, které má pozitivní vliv na přehled a přenos informací o individuálních potřebách žáků. Pokrokem s příznivým přínosem pro žáky je provádění depistáží, pozorování, hospitací ve třídách a následná intervence speciálních pedagogů a dalších členů školního poradenského pracoviště. Žákům, včetně žáků cizinců, je na základě těchto zjištění případně vypracován plán pedagogické podpory k vyrovnání jejich obtíží nebo mají možnost účastnit se kroužku *SPU*, případně je domluvená spolupráce s charitou k podpoře kvality domácí přípravy.

Počet zameškaných hodin na žáka byl nízký, v souvislosti s neomluvenou absencí škola spolupracuje zejména se zákonnými zástupci a OSPOD. Pochvaly a kázeňská opatření jsou vyvážené. Za výrazné a opakované přestupky byly uděleny snížené stupně z chování. Nejčastějším sociálně nežádoucím jevem, který byl řešen, je šikana v počáteční fázi, včetně kyberšikany a kouření elektronických cigaret. Všechny tyto projevy rizikového chování žáků byly podchyceny v počátku a operativně vyřešeny. Škola efektivně spolupracuje s celou

řadou institucí zaměřených na primární prevenci nebo poradenství, které ji napomáhají v preventivních aktivitách. Atmosféra a bezpečné prostředí pro žáky jsou podporovány také relaxačními koutky s pohodlným nábytkem a elektronickou schránkou důvěry, která je propojena s organizací zajišťující anonymitu *Nenech to být*. Aktuálně také probíhá preventivní program *Dobronauti*, který je zaměřený na prohlubování dobrých vztahů mezi žáky.

Důležitou součástí života školy je účast žáků v různých soutěžích sportovních (např. florbal, volejbal, atletický čtyřboj) a vědomostních (např. prezentiáda, IT soutěže, matematické, přírodovědné, jazykové). Škola v rámci předávání zkušeností také spolupracuje s různými školami regionu a celé republiky, zahraniční spolupráci navázali s partnerskou školou v Žiaru nad Hronom. Významným partnerem školy je její zřizovatel, který účinně napomáhá při zlepšování podmínek vzdělávání a realizaci projektových záměrů.

Závěry

Vývoj školy

- Zlepšilo se delegování a vymezení kompetencí zejména v rámci činnosti školního poradenského pracoviště,
- udržela se velmi dobrá odborná kvalifikovanost pedagogů,
- zlepšila se motivace pedagogů a efektivní zacílení dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- zlepšení diferenciací výuky dělením třídních kolektivů na skupiny, využíváním tandemové výuky,
- škola vybudovala nové odborné učebny pro výuku jazyků a vyučovací předměty s přírodovědným zaměřením, vybudování další sborovny a zázemí pro učitele.

Silné stránky

- Vzájemné vztahy mezi pedagogy a žáky vytvářejí bezpečné prostředí, pozitivní atmosféra podporuje podmínky a průběh vzdělávání (2.2),
- intenzivní motivace pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání, sdílení profesních zkušeností cíleně napomáhá zvyšování kvality výchovně vzdělávacího procesu a rozvoji žáků v souladu s vizemi školy (3.3),
- efektivní tandemová výuka, využívání metod, které podporují volbu účelných učebních strategií v procesu učení žáků, rozvíjí jejich sebepojetí a jsou prakticky využitelné v dalším životě (4.4).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Méně efektivní analýza celkových výsledků vzdělávání, která nezohledňuje různá kritéria posouzení dosahované úrovně vzdělávání (5.2),
- nedostačující práce s cíli výuky a jejich vyhodnocování (4.1),
- ojedinělé zařazování aktivit s informačními zdroji (4.2).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit se na podrobnější analýzu výsledků vzdělávání pomocí různých kritérií a zohlednit zjištěné příčiny rozdílů ve vzdělávání, využít pozitivní motivaci žáků i pedagogů,
- vést žáky k interpretaci informací získaných z různých zdrojů a využívání multimediální techniky, intenzivněji zařazovat kooperativní aktivity v průběhu vyučovacích hodin a podporovat žáky ke spolupráci,
- cíleně uplatňovat diferenciaci pro podporu nadání či hlubšího zájmu některých žáků o dané téma dalším rozšiřujícím učebním materiálem nebo vyšší náročností zadání,
- odlišovat téma a konkrétní cíl vyučovací hodiny, cíleně začleňovat dostatek času na závěrečné shrnutí a formativní hodnocení vzhledem k rozvoji žáků a úrovně dosažení cílů pro další plánování.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje školy na období 2018–2024
2. Školní řád základní školy, čj. zstgm/452/2023, s účinností od 1. 9. 2023, včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, čj.: zstgm/395/2020, s účinností od 26. 8. 2020
3. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 13. 9. 2023, čj. zstgm/543/2023
4. Školní vzdělávací program Základní školy Svitavy, T. G. Masaryka 27_verze 7, čj. zstgm/2023, s platností od 1. 9. 2023
5. Školní vzdělávací program pro školní družinu při Základní škole Svitavy, T. G. Masaryka 27, školní rok 2023/2024
6. Třídní knihy, školní rok 2023/2024 (výběr)
7. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2023/2024
8. Rozvrh hodin, školní rok 2023/2024
9. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2022/2023, 2023/2024
10. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
11. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2023/2024 (výběr)
12. Školní matrika, školní rok 2023/2024 (výběr)
13. Dokumentace ke školnímu poradenskému pracovišti, k prevenci rizikového chování a bezpečnosti žáků, školní rok 2023/2024 (výběr)
14. Inspekční zpráva čj. Čj. ČŠIE-991/17-E ze dne 14. 12. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jarmila Jašková, školní inspektorka

PhDr. Martina Kutinová, školní inspektorka

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

7. 3. 2024